

Region Skåne
region@skane.se

Sydvattens synpunkter på remissutgåvan av Regionstyrelsens uppdatering av Skånes regionala utvecklingsstrategi - Det öppna Skåne (dnr 1800897)

Sydvatten AB är en viktig regional aktör som borgar för en säker och effektiv leverans av dricksvatten till närmare 1 miljon invånare samt verksamheter i västra delen av Skåne. Bolaget bildades 1966 och är i dag en av Sveriges största dricksvattenproducenter. Sydvatten äger och driver Bolmentunneln, de två vattenverken Ringsjöverket och Vombverket samt huvudledningssystemet för distributionen av dricksvatten.

Genom samarbetet i Sydvatten kan de 17 delägarkommunerna garantera sina invånare, skolor, sjukhus och företag en säker, hållbar och kostnadseffektiv dricksvattenförsörjning. Långsiktiga, strategiska och regionala utvecklingsfrågor och planering är och har alltid varit en viktig förutsättning för uppdraget.

Sydvatten tycker att det är mycket positivt att det ekologiska perspektivet nu har stärkts i strategin genom det nya avsnittet om miljö och resursanvändning samt den förstärkta kopplingen till hållbarhetsperspektivet och Agenda 2030.

Vattenresursen är unik med att ha en viktig roll att spela i Agenda 2030s samtliga mål (SDG's), i vissa av dem är det avgörande. En icke-fungerande vattenhantering riskerar att äventyra syftet med SDG 6, Rent vatten och sanitet, och brist på tillgång till säkert och rent vatten påverkar direkt SDG 3 om Hälsa och SDG 10 om Ojämligheter. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (SDG 9) samt målet om Ekosystem och biologisk mångfald (SDG 15) påverkas negativt om det, vilket är fallet i dag, saknas en övergripande vattenförvaltning som kan prioritera mellan och förstå olika behov. Energi (SDG 7), klimatåtgärder (SDG 15), jobb (SDG 8) och hållbara städer (SDG 11) samt inte minst ansvarsfull konsumtion och produktion (SDG 12) är andra viktiga områden där vattenanvändning, vattenhantering och vattenförvaltning spelar en viktig roll.

Klimatförändringar och extrema vädersituationer med torka och regn blir nu allt vanligare, vilket påverkar både kvaliteten och kvantiteten på vattenresursen. Det finns också många viktiga intressenter inom vatten (jordbruk, dricksvattenproduktion, industrier, naturvärden, vattenkraft etc.), som idag ofta påstår samma vattenresurs och därmed placeras mot varandra. Frågan gäller hela samhället och eftersom sötvattenresurserna är begränsade måste strukturer och samarbeten skapas och utvecklas som skapar största möjliga sociala nytta.

2016 tog Sydvatten tillsammans med Länsstyrelsen Skåne, Kristianstad kommun, NSVA och VA SYD en dricksvattenstrategi för Skåne med förslag till strategi för en framtida robust vattenförsörjning. I denna identifierades bland annat behovet av förstärkt regionalt samarbete och planering.

Sydvatten vill därför lyfta behovet av att en regional vattenresursförvaltning och en hållbar vattenanvändning på ett mycket tydligare sätt tar en plats i den regionala utvecklingsstrategin och integreras in i de olika frågeställningarna som en förutsättning för tillväxt och konkurrenskraftighet.

Nedan följer några exempel från den föreslagna utvecklingsstrategin på när vattenfrågorna och en fungerande regional vattenresursförvaltning är avgörande.

'Vår gemensamma vision', Skånes övergripande målsättningar:

- Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet.
Visionen omfattar målet att Skåne ska erbjuda likvärdiga förutsättningar för alla att forma sitt eget liv och alla ska ha samma möjlighet till god hälsa. Vattenbrist eller icke långsiktigt proaktivt arbete för hållbar regional vattenresursförvaltning kan äventyra rätten till vatten av god kvalitet till rimligt pris för alla.
- Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor.
En förutsättning för denna vision, som omfattar målsättningar om globalt konkurrenskraftig ekonomi och att attrahera ökade investeringar, är säkrad tillgång på vatten av rätt kvalitet vid rätt tidpunkt. Om vattenresursen hanteras på ett medvetet och proaktivt sätt kan detta också vändas till en möjlighet, en konkurrensfaktor. Visionen omfattar också målsättningen att stimulera övergången till en cirkulär ekonomi som en förutsättning för visionens förverkligande, vilket är bra. Vi vill dock poängtera att vattenresursperspektivet i den cirkulära ekonomin inte får glömmas bort.
- Skåne ska stärka mångfalden av goda livsmiljöer.
Som en förutsättning finns i strategin målet om planering i samverkan för en hållbar mark- och vattenanvändning. Sydsvatten vill lyfta vikten av denna målsättning särskilt.
- Skåne ska ha en frisk miljö och en hållbar vattenresursanvändning.
Vattenresursfrågan är av högsta grad viktig för hela denna vision, inte bara ur det hälsoperspektiv som lyfts i en av målsättningarna. Valfungerande ekosystem på land kräver exempelvis att vattnet ska rinna där det behövs, och får inte äventyras då det blir torka utan att behoven prioriteras och fördelas. Vidare är också klimatpåverkan och kemikalieanvändningen i regionen kopplad till vattenförbrukningen.

'Skåne här och nu', förutsättningar i regionen:

- Skåne svarar för ungefär hälften av Sveriges livsmedelsproduktion och drygt en femtedel av rikets sysselsättning inom livsmedelsindustrin.
Livsmedelsproduktion är både vattenslukande och vattenberoende och mycket sårbar för en fungerande vattenresursförvaltning. Därför är frågan extra viktigt i denna region.
- Markanvändningskonflikter mellan exploatering och bevarande av natur- och kulturvärden påtagliga, särskilt avseende jordbruksmark, i Skåne.
Denna situation riskerar bli värre utan förbättrad vattenresursförvaltning som på ett transparent sätt kan prioritera vattenresursen mellan olika behov och användare.

Vi är gärna behjälpliga med vår expertis och erfarenhet kring frågan.

Malmö den 11 februari 2020

Jörgen Johansson
VD, Sydsvatten

Jenny Åström
Hållbarhetschef Sydsvatten